

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

Nr. 4-3572-2090 din 10.11.24 www.instante.justice.md

2r-2783/24
(2-18159576-02-25r-25102024)

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28

Scrisoare de expediere

Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cadrul procesului civil nr. 2r-2783/24, intentat la cererea de recurs declarată de către reprezentantul SA „Energoimpex” împotriva încheierii judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 09.09.2024, adoptată în cauza civilă intentată la cererea înaintată de Societatea pe Acțiuni „ENERGOIMPEX” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „ASGARDAN-GRUP” și executorul judecătoresc Olga Pascari privind contestarea actelor executorului judecătoresc.

- Anexă:* 1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 8 file.
2. Copia încheierii din 14 noiembrie 2024 pe 5 file.

Judecător

Panov Ana

13:05
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2539
" 11 " 12 2024

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
prezentată în conformitate cu art. 135 din Constituție și 12¹ CPC RM

I. AUTORUL SESIZĂRII

Nume Prenume: Sorin BRUMĂ

Funcția: Avocat (C.A. "BRUMĂ SORIN)

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta Sesizare are ca obiect controlul constituționalității a unor norme din art.140 Cod de executare al RM.

III. CIRCUMSTANȚE DE FAPT

Prin Încheierea nr.080-97/17 din 14.05.2018 executorul judecătoresc a dispus:

Ținând cont de cele relatate și conducându-mă de prevederile art. 66, 127 lit. e), 133, 139.140 Cod de executare al RM Legii nr.143 din 02 iulie 2010.

Dispon:

1. A admite cererea creditorului SRL „Asgardan Grup”, privind transmiterea în conștințierii datoriei a bunului imobil 4- încăpere nelocativă num.cadastral 0100206.175.03.003 cu suprafața de 176.2 m.p. din str.Vasile Alecsandri, 78 m. Chișinău, care nu a fost vândut la licitația repetată din 17.04.2018
2. A transmite în proprietatea creditorului SRL „Asgardan Grup” c/f: 1009600014731 adresa juridică: mun. Chișinău com.Bubuieci str. Grădinilor 7 a bunului imobil și anu încăpere nelocativă num.cadastral: 0100206.175.03.003 cu suprafața de 176.2 m.p. str.Vasile Alecsandri, 78 mun. Chișinău, care nu a fost vândut la licitația repetată 17.04.2018 în contul achitării datoriei în sumă de 833813 lei, în scopul achitării sume conform doc.ex.nr.2e-128/14 din 03.06.2015 emis de Judecătoria Centru 2e-128/14 03.06.2015 privind încasarea de la SA „Energoimpex” în beneficiul SRL „Asgardan Grup” suma de 6154245.57 lei, încheierea executorului judecătoresc Ungureanu Oleg 065-153/15 din 28.11.2016 privind încasarea dobânzii de întârziere a executării în sumă 2056693,09 lei de la SA „Energoimpex” și încheierea executorului judecătoresc Ma Mușet privind încasarea cheltuielilor de executare de la SA „Energoimpex” în sumă 110818,13 lei
3. A ridica sechestrul aplicat prin încheierea nr. 065-775/14 din 07.05.2014 emisă executorul judecătoresc Bojan George, încheierile executorului judecătoresc Ma Anatolie nr. 036-619/15 din 09.06.2015 și 17.07.2015, odată cu înregistrarea dreptului de proprietate în baza prezentei încheieri.
4. Copia încheierii se expediază pentru informare părților în procedura de executare.
5. Încheierea este executorie de drept din momentul emiterii și poate fi contestată Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani în termen de 10 zile.

Executor judecătoresc

(semnătura)

Olga Pascari

"ENERGOIMPEX" S.A. a depus contestație în instanța de judecată cu privire la anularea Încheierii executorului judecătoresc Pascari Olga nr.080-97/17 din 14.05.2018 *de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil* .

Din data depunerii (luna **mai 2018**) contestației și pînă la data semnării prezentei cereri au avut loc un șir de evenimente care urmează a fi luate în calcul la soluționarea prezentei cauze și care au stat la baza formulării prezentei cereri.

Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Central din 27 iulie 2020, dosar nr.2i-1425/2018, judecător Alexandru CEBAN a fost intentată insolvabilitatea „ASGARDAN-GRUP„S.R.L., în calitate de administrator al procedurii de insolvabilitate fiind desemnat administratorul autorizat Dl- Veaceslav STEJAR, iar prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central nr.2i-14/2022 din 26.05.2022, judecător Nicolae ȘOVA a fost intentată insolvabilitatea "ENERGOIMPEX" S.A. în calitate de administrator al procedurii de insolvabilitate fiind desemnată administratorul autorizat Dna Tatiana BOSTAN.

În conformitate cu art. 75 al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2021 care reglementează efectele intentării procesului de insolvabilitate, alin.(1), lit.d), cităm: „ *d) sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvabilității/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvabilitate;* .

Totodată conform prevederilor art.39 alin.(1) al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2021, cităm: „ *Masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și cele pe care acesta le dobîndește și le recuperează pe parcursul procesului.* ” Dispozițiile art.81 din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2021, stabilesc, cităm: „(2) Pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvabilitate.,,.

În speță este examinată contestația depusă de "ENERGOIMPEX" S.A. împotriva Încheierii nr.080-97/17 din 14.05.2018 *de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil* emisă de executorul judecătoresc Pascari Olga (prin Încheierea nr.080-97/17 din 14.05.2018 executorul judecătoresc a dispus: *ridicarea sechestrului și transmitere a bunului imobil cu nr.cadastral OI 00206.175.03.003, cu suprafața de 176,2 m.p., din str. Vasile Alecsandri, 78, mun. Chișinău, în proprietatea SRL „Asgardan-Grup” în contul executării documentului executoriu nr.2e-128/14 din 03.06.2015).*

La emiterea Încheierii nr.080-97/17 din 14.05.2018 executorul judecătoresc Pascari Olga a aplicat prevederile alin.(9) art.140 Cod de executare Legea nr.143 din 02.07.2010, prevederi pe care le cităm:

Codul de executare, Legea nr.143 din 02.07.2010, art.140 alin.(9): „.....(9) *Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată, conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.,,.*

Potrivit art.41 al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2021 *Masa debitoare servește la executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor.* Conform art. 140 alin.(1) din Legea insolvabilității nr.149 din

29.06.2021 „(1) Dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvabilitate a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.,, Iar în conformitate cu art.76 al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2021 „Înaintarea creanțelor de către creditori are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolvabilitate.,,

Prin urmare, avînd în vedere că la data intentării procesului de insolvabilitate față de SA „Energoimpex”, bunul imobil cu nr.cadastral 0100206.175.03.003, cu suprafața de 176,2 m.p., din str. Vasile Alecsandri, 78, mun. Chișinău constituie proprietate a SA „Energoimpex” (în insolvabilitate), în conformitate cu normele de drept enunțate mai sus, imobilul în cauză în temeiul legii constituie masă debitoare a SA „Energoimpex” în privința căruia este interzisă executarea silită în mod individual pe întregul proces de insolvabilitate, valorificarea căruia nu poate avea loc altfel decît în cadrul procesului de insolvabilitate al SA „Energoimpex”, de către administratorul insolvabilității și în conformitate cu procedurile stabilite de reglementările speciale ale Legii insolvabilității, iar orice măsuri, limitări sau proceduri față de aceste acte și acțiuni, sunt nule de drept prin efectul legii.

Cu alte cuvinte, reieșind din faptul că bunul imobil nominalizat constituie masă debitoare a SA „Energoimpex” (în insolvabilitate), valorificarea acestuia nu poate avea loc altfel decît în cadrul procesului de insolvabilitate al SA „Energoimpex” (în insolvabilitate), fiind interzise prin lege orice măsuri sau acte de limitare și executare individuală pe întreaga perioadă a procesului de insolvabilitate al SA „Energoimpex” (în insolvabilitate), după cum se dovedește a fi actul contestat, Încheierea executorului judecătoresc Pascari Olga nr.080-97/17 din 14.05.2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului în proprietate, iar SRL „Asgardan-Grup” dacă deține vreo creanță față de SA „Energoimpex” urmează în corespundere cu aceleași norme citate mai sus, să o înainteze în conformitate cu reglementările Legii insolvabilității în procedura de insolvabilitate.

Din motivele expuse, avînd în vedere că procesul judiciar cu nr.2-18159576-12-2513022020 are ca obiect contestarea Încheierii executorului judecătoresc Pascari Olga nr.080-97/17 din 14.05.2018 ce se referă la transmiterea în proprietate a unui bun imobil care constituie masă debitoare a SA „Energoimpex” (în insolvabilitate), actul executorului judecătoresc Pascari Olga- Încheierea nr.080-97/17 din 14.05.2018 urmează a fi anulată.

În conformitate cu prevederile art.9 Cod de executare cităm: „*Participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.,,*

Toate cele menționate mai sus scot în evidență faptul încălcării din partea creditorului „ASGARDAN GRUP,,S.R.L. și a executorului judecătoresc a prevederilor art. 44 Cod de Executare, ceea ce este indamisibil.

De menționat că contestația depusă de "ENERGOIMPEX" S.A. în proces de insolvabilitate împotriva Încheierii nr.080-97/17 din 14.05.2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil emisă de executorul judecătoresc Pascari Olga urmează a fi soluționată inclusiv în temeiul dispozițiilor alin.(9) art.140 Codul de executare.

Alin.(9) art.140 Codul de executare al RM, prevede:

„(9) Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată,

conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.,,,

În speță "ENERGOIMPEX" S.A. în proces de insolvență invocă excepția de neconstituționalitate a normelor care urmează a fi aplicate:

- alin.(9) art.140 Codul de executare, sintagma:

" Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. "

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

...

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

- (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.
- (2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 126

Economia

- (1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.
- (2) Statul trebuie să asigure:
...
h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

2. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Roma, 4.11.1950).

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei convenții.

...

Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept

Nicio dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un Stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această convenție.

Articolul 18. Limitarea folosirilor restrângerilor drepturilor
Restricțiile care, potrivit prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți, nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

3. Primul Protocol Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Paris, 20.03.1952).

Art. 1. - Orice persoana fizica sau juridica are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publica si in condițiile prevăzute de lege si de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le considera necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

4. Articolul. 140 Codul de executare.

Articolul. 140 Licitația repetată

(1) Dacă, în decurs de 5 zile de la data desfășurării licitației, creditorul nu solicită preluarea bunurilor, se organizează licitație repetată în condițiile prezentului cod.

(1¹) Pentru vânzarea unui bun vor fi organizate cel mult 3 licitații. În cazul în care se declară că licitația nu a avut loc din motivul indicat la art.139 alin.(1) lit.e) din prezentul cod, numărul licitațiilor nu este limitat.

(2) În cazurile prevăzute la art.139 alin.(1) lit.a)-c) din prezentul cod, executorul judecătoresc reduce prețul bunului. Reducerea nu poate fi mai mare de 20% din prețul la care a fost expus bunul la licitația precedentă și de 10% în cazul bunurilor imobile. Prețul inițial al bunului expus spre vânzare la a treia licitație nu poate fi mai mic de 50% din prețul stabilit la evaluarea acestuia. În celelalte cazuri nu se permite reducerea prețului.

(3) Dacă se declară că licitația repetată nu a avut loc, creditorul este în drept să preia bunurile în contul achitării creanței, la prețul inițial stabilit la ultima licitație.

(4) Dacă la bunurile nevândute la licitația repetată pretind mai mulți creditori, acestea se vor transmite în ordinea de satisfacere a creanțelor, stabilită de prezentul cod.

(5) Dacă nu există creanțe care trebuie satisfăcute în primul rând, de dreptul preferențial dispune creditorul la al cărui demers au fost sechestrate bunurile, apoi creditorul care a avansat cheltuielile de executare pentru urmărirea acestui bun.

(6) În cazul în care creditorii se află în situații egale, problema se rezolvă prin tragere la sorți.

(7) În cazul în care creditorul care a solicitat să-i fie transmise bunurile nu se prezintă nemotivat la data stabilită de executorul judecătoresc sau refuză primirea lor, bunurile sînt propuse unui alt creditor, conform ordinii stabilite, iar dacă nu există alți creditori, bunurile sînt vîndute prin alte modalități prevăzute de prezentul cod ori sechestrul se ridică dacă cheltuielile de executare sînt achitate integral.

(8) În cazul în care suma restituită de creditor în condițiile art.139 alin.(3) din prezentul cod nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de executare, acesta va achita și cheltuielile de executare. Bunul va fi transmis creditorului care a acceptat primirea lui în contul datoriei după achitarea diferenței dintre valoarea bunului transmis și valoarea creanței sale și după achitarea cheltuielilor de executare.

(9) *Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc.* În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată, conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.

(10) Ridicarea sechestrului de pe bunuri în cazurile prevăzute la alin.(7) se admite în baza unei încheieri.

5. Codul civil al Republicii Moldova

Articolul 15. Apărarea judiciară a drepturilor civile

(1) Apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

(2) Modul de soluționare a litigiului dintre părți pînă la adresare în instanță de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

(3) Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărârea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanță de judecată.

(4) Referințele din prezentul cod la un judecător sau la o instanță de judecată sînt referințe și la alte organe de jurisdicție competente în condițiile legii, iar referințele la dispozițiile legale de procedură civilă sînt referințe și la regulile de procedură ale respectivelor organe de jurisdicție competente.

Codul de procedură civilă al Republicii Moldova

Articolul 122. Admisibilitatea probelor

(1) Circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

(2) Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

(3) Se consideră inadmisibile probele obținute cu încălcarea prevederilor legii, cum ar fi inducerea în eroare a participantului la proces, încheierea actului de către o persoană neîmputernicită, încheierea defectuoasă a actului procedural, alte acțiuni ilegale.

(4) Se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanții la proces pînă la data stabilită de judecător, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 119¹ și art. 372 alin. (1).

Articolul 130. Aprecierea probelor

(1) Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

(4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

(5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Considerăm că următoarele prevederi din Codul de executare, care urmează a fi aplicate de către instanța de judecată la judecarea cauzei la cererea "ENERGOIMPEX" S.A. în proces de insolvență vs. „ASGARDAN-GRUP„S.R.L. în proces de insolvență cu privire la anularea Încheierii executorului judecătoresc Pascari Olga nr.080-97/17 din 14.05.2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil cu nr.cadastral OI 00206.175.03.003, cu suprafața de 176,2 m.p., din str. Vasile Alecsandri, 78, mun. Chișinău, în proprietatea SRL „Asgardan-Grup” în contul executării documentului executoriu nr.2e-128/14 din 03.06.2015, persoană interesată executorul judecătoresc Pascari Olga,, contravin prevederilor art. 20, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova:

(I) Sintagma din alin. (9) din art. 140 din Codul de executare al RM: ” Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată, conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.”;

(I) Argumentarea cu referire la sintagma alin. (9) din art. 140 din Codul de executare al RM: Susținem că norma contestată din alin. (9) art. 140 din Codul de executare al RM contravine prevederilor art. 20, 23, 46, 53 și 54 din Constituția RM, deoarece **îngrădește** excesiv și total nejustificat, iar în anumite circumstanțe, chir **anulează** în totalitate, dreptul constituțional al

persoanelor de a obține o justă satisfacție în cadrul procesului de insolvență care sunt păgubite în legătură cu intentarea procesului de insolvență în raport cu debitorul. Această normă restrânge disproporționat dreptul la proprietate a persoanelor implicate, iar în anumite circumstanțe, atinge chiar **existența acestui drept**.

Dreptul persoanei, păgubite printr-un act administrativ ilegal, de a obține repararea prejudiciului este garantat direct de art. 53 alin. (1) din Constituția RM. La rândul său, potrivit art. 54 alin. (2) din Constituție exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în anumite interese general cunoscute și plauzibile. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. În orice caz, potrivit art. 20 și art. 54 alin. (3) din Constituția RM, nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție garantat de art. 20 din Constituție.

Este general cunoscut că realizarea dreptului garantat de art. 53 alin. (1) din Constituția RM de a obține repararea prejudiciului cauzat prin acte administrative, precum și de acces liber la justiție, garantat de art. 20 din Constituția RM, poate avea loc cu respectarea anumitor proceduri clare și previzibile stabilite de lege, inclusiv cu respectarea unor termeni de prescripție cu efect de decădere din drept. În această ordine de idei se încadrează, în particular, prevederile din Codul civil și Codul de Procedură Civilă, dar și din unele legi speciale.

Sușinem că sintagma contestată de la alin. (9) art. 140 din Codul de executare al RM are un viciu major cu efect de anulare completă a dreptului persoanei în legătură cu faptul examinării în instanțele de judecată a procesului de insolvență în raport cu debitorul garantat a dreptului de acces liber la justiție garantat de art. 20 din Constituție.

O asemenea situație vine în contradicție cu prevederile art. 20 alin. (1) din Constituție care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Prin prisma jurisprudenței constante CtEDO în aplicarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, dreptul de proprietate implică ca orice interferență cu posesia liniștită a bunurilor să fie acompaniată de garanții procedurale care permit persoanei sau entității vizate oportunitatea rezonabilă de a-și prezenta cazul autorităților responsabile în scopul contestării efective a măsurilor care interferează cu dreptul de proprietate. Când se verifică dacă această condiție a fost satisfăcută, trebuie analizate comprehensiv procedurile judecătorești și administrative aplicabile. O asemenea restrângere drastică dar nejustificată a unui drept vine în contradicție cu principiile promovate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului la care Republica Moldova este parte. În particular, ne referim la prevederile art. 6 din Convenție și la art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, precum și la Jurisprudența consacrată a Curții Europene în aplicarea prevederilor normelor vizate.

Cerința constituțională a legalității are în vedere că legislația națională trebuie să ofere protecție legală efectivă împotriva ingerințelor arbitrare din partea autorităților publice în drepturile protejate de Constituție, precum și în vederea reparării prejudiciului cauzat prin asemenea

abuzuri. Dreptul la proprietate implică că orice ingerință la liniștita posesie a bunurilor să fie acompaniată de garanții procedurale care permit persoanei să-și prezinte cauza în fața autorităților responsabile pentru a contesta în mod efectiv măsurile care interferează cu acest drept. Pentru a se stabili dacă această condiție a fost satisfăcută, trebuie analizate îndeaproape procedurile judecătorești și administrative.

Prevederile normative contestate nu sunt însoțite de suficiente garanții împotriva arbitrarului. Aceasta se datorează faptului că textele respective abundă de termeni imprecisi și cu sens extrem de larg. Construcția normelor contestate este categorică și fără alternative decizionale pentru instanțele de judecată. În speță, condiția principală că trebuie să existe garanții procedurale clare și previzibile care îi oferă persoanei posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza în fața autorităților competente a fost neglijată de legislator cu desăvârșire.

Dreptul la un proces echitabil ocupă un rol crucial într-o societate democratică, iar imposibilitatea exercitării unui control efectiv de instanța de judecată, așa cum este cazul prevederilor vizate din alin.(9) art.140 Codul de executare, încalcă art. 20 din Constituție.

Susținem, că sintagma din alin.(9) art.140 Codul de executare: ” *Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. depășesc limitele unei ingerințe în dreptul persoanei la accesul liber la justiție protejat de art. 20 din Constituție, la repararea prejudiciului cauzat prin acte administrative ilegale ale autorităților administrative protejat de art. 53 din Constituție și la respectarea bunurilor protejat de art. 46 din Constituție.*

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Solicităm Înaltei Curți Constituționale:

- 1) Admiterea prezentei Sesizări spre examinare și examinarea Sesizării în fond.
- 2) Exercițarea controlului constituțional și declararea neconstituționalității următoarelor prevederi de la alin.(9) art.140 Codul de executare, sintagma: „*Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc...*”

VI. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

-Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezenta Sesizare sunt exacte.

Sorin BRUMĂ, avocat
Reprezentant al „ENERGOIMPEX” S.A.
în proces de insolvență
or. Chișinău, 03 septembrie 2024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Eugenia Culinca)
Dosarul nr. 2r-2783/24
(2-18159576-02-25r-25102024)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2024

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ana Panov
Natalia Mămăligă și Ala Malîi

examinând, fără citarea părților, chestiunea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare și sesizarea Curții Constituționale, în cauza civilă intentată la cererea înaintată de Societatea pe Acțiuni "ENERGOIMPEX" împotriva Societății cu Răspundere Limitată "ASGARDAN-GRUP" și executorul judecătoresc Olga Pascari privind contestarea actelor executorului judecătoresc,-

c o n s t a t ă :

1. La data de 28 mai 2018, Societatea pe Acțiuni "ENERGOIMPEX" (în continuare SA "ENERGOIMPEX"), a depus o cerere de contestare împotriva Societății cu Răspundere Limitată "ASGARDAN-GRUP" (în continuare SRL "ASGARDAN-GRUP") și executorul judecătoresc Olga Pascari cu privire la anularea încheierii de ridicare a sechestrului și transmiterea a bunului nr. 080-97/17 din 14 mai 2018.
2. La data de 3 septembrie 2024, SA "ENERGOIMPEX" a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicită sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privitor la examinarea constituționalității dispozițiilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare, sintagma "Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc".
3. Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 9 septembrie 2024, cererea depusă de SA "ENERGOIMPEX" împotriva SRL "ASGARDAN-GRUP" și executorul judecătoresc Olga Pascari cu privire la anularea încheierii de ridicare a sechestrului și transmiterea a bunului nr. 080-97/17 din 14 mai 2018, s-a respins ca neîntemeiată.
4. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 19 septembrie 2024, recurenta SA "ENERGOIMPEX" în proces de insolvență, reprezentată de avocatul Sorin Brumă, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 9 septembrie 2024, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii instanței, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată și/sau după caz anularea încheierii executorului judecătoresc Olga Pascari nr. 080-97/17 din 14 mai 2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil - încăpere nelocativă cu numărul cadastral 0100206.175.03.003, cu suprafața de 176,2 m.p. din str. Alecsandri, 78 mun. Chișinău, ca neîntemeiată și/sau ilegală.
5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de recurs, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu

pe data de 25 octombrie 2024.

6. Recursul în cauză fiind numit pentru data de 14 noiembrie 2024, ora 09:00 în lipsa participanților la proces.
7. La data de 13 noiembrie 2024 prin intermediul poștei electronice, intimata SRL "ASGARDAN-GRUP", reprezentată de avocatul Ștefan Vdovicenco, a prezentat referință la cererea de recurs, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată, cu menținerea în vigoare a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 9 septembrie 2024.
8. Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională, din considerentele ce succed.
9. În conformitate cu prevederile art. 12¹ din Codul de procedură civilă, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate:
 - (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.
 - (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:
 - a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
 - b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
 - c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
 - d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.
 - (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.
 - (4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.
 - (5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.
10. Conform prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.
11. Potrivit pct. 82 și 83 din Hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr. 55b/2015), Curtea a reținut că judecătorul

ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

12. Concomitent, Colegiul constată că la 3 septembrie 2024, SA "ENERGOIMPEX" în proces de insolvență, reprezentată de avocatul Sorin Brumă, a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicită sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privitor la examinarea constituționalității dispozițiilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare, sintagma "Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc".

În motivarea cererii a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27 iulie 2020, dosar nr. 2i-1425/2018, judecător Alexandru Ceban, a fost intentată insolvența SRL "ASGARDAN-GRUP", în calitate de administrator al procedurii de insolvență fiind desemnat administratorul autorizat Veaceslav Stejar, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-14/2022 din 26 mai 2022, judecător Nicolae Șova, a fost intentată procedura de insolvență SA "ENERGOIMPEX" în calitate de administrator al procedurii de insolvență fiind desemnat administratorul autorizat Tatiana Bostan.

Puntea că în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (1), lit. d) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2021, din momentul intentării procedurii de insolvență: d) sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvenței/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvență.

La fel, indică, că potrivit prevederilor art. 39 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2021, masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului. Iar potrivit art. 81 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2021, pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvență.

Puntea că în speță este examinată contestația depusă de SA "ENERGOIMPEX" împotriva încheierii nr. 080-97/17 din 14 mai 2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil, emisă de executorul judecătoresc Olga Pascari, la emiterea căreia a aplicat prevederile art. 140 alin. (9) din Codul de executare.

Notează că conform prevederilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare, transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc. În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de

transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată, conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.

Iar potrivit art. 41 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2011, masa de debitare servește la executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor. Conform art. 140 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2011, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță. Iar în conformitate cu art. 76 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2011, înaintarea creanțelor de către creditorii are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolvență.

Prin urmare, având în vedere că la data intentării procesului de insolvență față de SA"ENERGOIMPEX", bunul imobil cu numărul cadastral 0100206.175.03.003, cu suprafața de 176,2 m.p., din str. Vasile Alecsandri, 78, mun. Chișinău constituie proprietate a SA"ENERGOIMPEX" (în insolvență), în conformitate cu normele de drept enunțate mai sus, imobilul în cauză în temeiul legii constituie masă de debitare a SA"ENERGOIMPEX" în privința căruia este interzisă executarea silită în mod individual pe întregul proces de insolvență, valorificarea căruia nu poate avea loc altfel decât în cadrul procesului de insolvență al SA"ENERGOIMPEX", de către administratorul insolvenței și în conformitate cu procedurile stabilite de reglementările speciale ale Legii insolvenței, iar orice măsuri, limitări sau proceduri față de aceste acte și acțiuni, sunt nule de drept prin efectul legii.

Punctează că reieșind din faptul că bunul imobil nominalizat constituie masă de debitare a SA"ENERGOIMPEX" (în insolvență), valorificarea acestuia nu poate avea loc altfel decât în cadrul procesului de insolvență al SA"ENERGOIMPEX" (în insolvență), fiind interzise prin lege orice măsuri sau acte de limitare și executare individuală pe întreaga perioadă a procesului de insolvență al SA"ENERGOIMPEX" (în insolvență), după cum se dovedește a fi actul contestat, încheierea executorului judecătoresc Olga Pascari nr.080-97/17 din 14 mai 2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului în proprietate, iar SRL"ASGARDAN-GRUP" dacă deține vreo creanță față de SA"ENERGOIMPEX" urmează în corespundere cu aceleași norme citate mai sus, să o înainteze în conformitate cu reglementările Legii insolvenței în procedura de insolvență.

Evidențiază că contestația depusă de SA"ENERGOIMPEX" în proces de insolvență împotriva încheierii nr. 080-97/17 din 14 mai 2018 de ridicare a sechestrului și transmitere a bunului imobil emisă de executorul judecătoresc Olga Pascari, urmează a fi soluționată inclusiv în temeiul dispozițiilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare, motiv din care invocă excepția de neconstituționalitate a normei date.

13. Raportând dispozițiile legale și statuările Curții Constituționale expuse mai sus la circumstanțele speței, Colegiul civil conchide că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și de sesizare a Curții Constituționale înaintată de

SA "ENERGOIMPEX", se încadrează în prevederile art. 12¹ din Codul de procedură civilă, întrucât obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție – fiind o prevedere legală (art. 140 alin. (9) din Codul de executare); excepția este ridicată de către SA "ENERGOIMPEX" – care deține calitate de recurent în speță; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

14. Astfel, în circumstanțele enunțate, Colegiul civil consideră că cererea înaintată de SA "ENERGOIMPEX" în instanța de fond cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare și sesizarea Curții Constituționale este pasibilă admiterii.
15. Subsidiar, instanța de recurs reține statuările Curții Constituționale expuse în pct.81 al Hotărârea pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr. 55b/2015), potrivit căroră Curtea a reținut că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.
16. Așadar, Colegiul civil consideră necesar de a suspenda examinarea cauzei civile date în ordine de recurs, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională.

În conformitate cu prevederile articolelor 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

d i s p u n e :

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 140 alin. (9) din Codul de executare și se sesizează Curtea Constituțională, cu expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate

Se suspendă procesul în ordine de recurs, în cauza civilă intentată la cererea înaintată de SA "ENERGOIMPEX" împotriva SRL "ASGARDAN-GRUP" și executorul judecătoresc Olga Pascari privind contestarea actelor executorului judecătoresc, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională.

Încheierea în partea suspendării procesului poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul Curții de Apel Chișinău, în termen de 15 zile de la comunicare, iar în partea ridicării excepției de neconstituționalitate nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței:

Ana Panov

Judecătorii:

Natalia Mămăligă

Ala Malîi

